Uchwała Nr XXXI/314/2013
RADY POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO
z dnia 24 maja 2013 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania za rok 2012 z realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2013.

Na podstawie art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.[1]), art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 poz. 182) w związku z uchwałą nr XXIV/233/2008 Rady Powiatu Inowrocławskiego z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie przyjęcia Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2013 uchwala się, co następuje:

§ **1.1.** Przyjąć sprawozdanie za rok 2012 z realizacji „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008–2013 ".

2. Sprawozdanie, o którym mowa w § 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ **2.** Wykonanie uchwały powierzyć Zarządowi Powiatu Inowrocławskiego.

§ **3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Powiatu Inowrocławskiego

Ryszard Jagodziński

[1] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1759 z 2007 r. Nr 173, poz. 1218 z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458 z 2009 r. Nr 92, poz. 753, Nr 223, poz. 1458 z 2010 r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 149, poz.887, Nr 217, poz. 1281.

UZASADNIENIE DO UCHWAŁY Nr XXXI/314/2013
RADY POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO
z dnia 24 maja 2013 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania za rok 2012 z realizacji „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2013 ".

Podjęcie przedmiotowej uchwały uzasadniają następujące okoliczności faktyczne. Do zadań własnych powiatu należy m.in. opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Podstawę prawną podjęcia przedmiotowej uchwały stanowi art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm). Przepis ten stanowi, iż do wyłącznej właściwości rady powiatu należy rozpatrywanie sprawozdań z działalności zarządu, w tym z działalności finansowej.

Załącznik do uchwały
Nr XXXI/314/2013
Rady Powiatu Inowrocławskiego
z dnia 24 maja 2013 r.

Sprawozdanie za rok 2012 z realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2013.

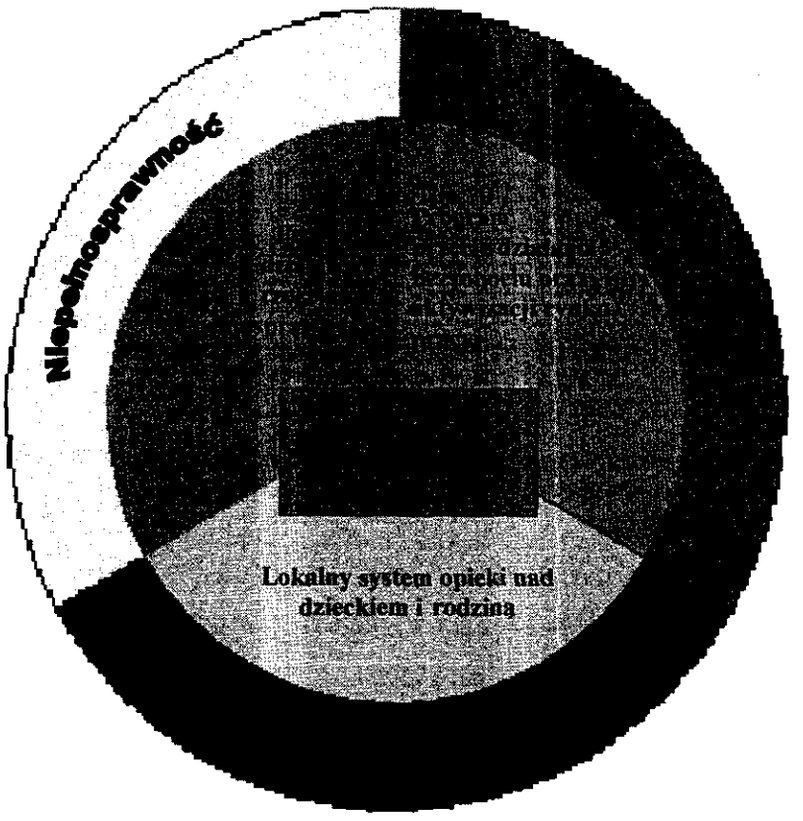
Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest obligatoryjnym zadaniem własnym powiatu. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2013 została przyjęta uchwałą Rady Powiatu Inowrocławskiego 27 listopada 2008 r. Jest dokumentem określającym priorytety w działaniach powiatu w zakresie polityki społecznej. Pomaga w umocowaniu prawnym konkretnych działań, jest istotnym ogniwem w hierarchii dokumentów strategicznych poczynając od Narodowego Planu Rozwoju, aż do strategii gminnych, zachowując w stosunku do nich pełną kompatybilność i komplementarność.

Głównym powodem opracowania strategii była konieczność określenia polityki społecznej Powiatu Inowrocławskiego oraz misji, jej celów i kierunków działania na najbliższe lata, pozwalających na budowanie w miarę spójnego i skutecznego systemu instytucjonalnej ochrony bezpieczeństwa mieszkańców naszego powiatu, tak by dać im możliwość i gwarancję zaspokojenia różnorodnych potrzeb, dążeń, aspiracji i oczekiwań pojedynczych grup i ludzi.

Fundamentem strategii jest maksymalne wykorzystanie istniejących zasobów i potencjału. Mieszkańcy powiatu, odbiorcy i adresaci strategii mają możliwość znalezienia się w strefie pozbawionej zagrożeń. Dla bezpieczeństwa socjalnego wymagane jest bowiem stworzenie takiego systemu zaspokajania potrzeb społecznych, który szybko reaguje na zmiany i adaptuje się do stale zmieniających się warunków społecznych.

Misja stanowi podstawowy element strategii i jest jej celem nadrzędnym, który kształtuje kierunki działania. Wynikają z niej bezpośrednio cele strategiczne, które ją konkretyzują. Cele te są z kolei rozpisywane na bardziej szczegółowe. Misja to opis głównego pola działań w przyszłości. Koncentruje się na istocie rzeczy, dostosowuje kierunki działań do długoterminowych celów, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne. Misja została określona jako „Skuteczna polityka społeczna zapewniająca mieszkańcom bezpieczeństwo socjalne, opiekę nad rodziną, rehabilitację osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie samodzielnego rozwiązywania swoich problemów i pełne uczestnictwo w życiu społecznym".

Powiatowa strategia obejmuje trzy obszary działania, do których należą: niepełnosprawność, bezrobocie oraz dziecko i rodzina. Każdy z nich jest realizowany przez program skierowany do poszczególnej grupy beneficjentów, jak przedstawiono to poniżej.

Art. 112 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej nakłada na powiatowe centrum pomocy rodzinie obowiązek koordynacji realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Strategię w powiecie realizowały:

1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu (PCPR);
2) Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu (PUP);
3) Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny (OWDiR);
4) Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Inowrocławiu;
5) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Inowrocławiu.

Misja była realizowana za pośrednictwem trzech celów strategicznych. Każdemu z nich przyporządkowano kierunki działań, które były realizowane poprzez zadania. Cele zostały zdefiniowane zgodnie z zasadą strategicznego podejścia, która polega na koncentracji uwagi na kluczowych obszarach i najważniejszych problemach wymagających interwencji. Dla każdego z obszarów stworzony został odrębny program mający na celu realizację poszczególnych zadań.

Cel strategiczny 1: Wypracowanie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Cel strategiczny 1 był realizowany poprzez następujące kierunki działań:

1. Rozwój nowych form opieki zastępczej (rodziny zawodowe i specjalistyczne),
2. Zapewnienie profesjonalnej informacji w postaci poradnictwa specjalistycznego rodzinom dotkniętym wykluczeniem społecznym,
3. Tworzenie i wdrażanie programów na rzecz dziecka i rodziny,
4. Pomoc w usamodzielnieniu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych,
5. Zapobieganie wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej,
6. Zacieśnienie współpracy między organizacjami pozarządowymi,
7. Podjęcie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych patologią poprzez rozwój profilaktyki,
8. Zapobieganie kierowaniu dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodziców do placówek opiekuńczo-wychowawczych poprzez zapewnienie wsparcia dziennego w ramach placówek opiekuńczo-wychowawczych,
9. Dostosowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych do prawidłowego przebiegu procesu wychowania dzieci w nich umieszczonych.

„Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Powiecie Inowrocławskim na lata 2009-2013" został przyjęty uchwałą Rady Powiatu Inowrocławskiego 26 marca 2009 r. Program ma pomóc wypracować spójny system opieki nad dzieckiem i rodziną. Realizowany jest poprzez następujące cele główne.

Cele główne

1. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny

W okresie sprawozdawczym w OWDiR opracowano i wdrożono do realizacji program pracy z rodziną dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Celem programu jest zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin, z których pochodzą nasi podopieczni, tak aby był możliwy powrót dziecka do domu rodzinnego.

2. Rozwijanie profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku

W ramach projektu systemowego „Podróż w usamodzielnienie", realizowanego przez PCPR, zlecono Fundacji „Nadzieja dla Rodzin" z Torunia przeprowadzenie 10 Konferencji Grupy Rodzinnej.

Rezultaty twarde podjętych działań:

1) przeprowadzono 10 diagnoz środowiskowych w rodzinach zgłoszonych do projektu;
2) wypracowano 10 planów reintegracji, w których realizację zaangażowali się członkowie rodzin uczestników projektu oraz ich najbliższe otoczenie.

Rezultaty miękkie podjętych działań:

1) zmiana postawy z biernej na aktywną - rodziny zostały zmobilizowane przez pracowników socjalnych oraz koordynatorów do udziału w KGR, efektem podjętych działań była zgoda rodzin na udział w konferencji, a jednocześnie zgoda na udzielenie pomocy i wsparcia w rozwiązaniu problemów;
2) zwiększenie zaangażowania poszczególnych członków rodziny dalszej i bliższej;
3) w sprawy dotyczące rodziny - poszczególni członkowie rodziny wyrazili chęć udzielenia pomocy najbliższym;
4) wzmocnienie poczucia odpowiedzialności wśród członków rodziny za dalsze losy rodziny.

Celem głównym zorganizowania KGR było zapewnienie dziecku opieki i wychowania w rodzinie biologicznej lub zastępczej, a również udzielenie pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz wynikających z życia codziennego. W 10 zorganizowanych KGR uczestniczyły łącznie 64 osoby, które zaangażowały się i wyraziły chęć udzielenia pomocy.

Rodziny, które skorzystały z propozycji udziału w KGR podkreślały m.in., że:

1) miały realny wpływ na ważne decyzje dotyczące ich życia, zostali wysłuchani i ich zdanie było uszanowane;
2) cała rodzina, a nie tylko rodzina podstawowa, czuła się bardziej zaangażowana w rozwiązywanie problemu;
3) wzrosło poczucie odpowiedzialności u poszczególnych członków rodziny za podejmowane decyzje i za wypełnianie postanowień planu,
4) miały możliwość odwoływania się do specyficznych więzi, jakimi są połączeni jako rodzina, w rozwiązywaniu problemu mogli swobodnie dotykać tajemnic rodzinnych, ponieważ nie było osób spoza rodziny;
5) doświadczały głębokiego szacunku ze strony systemu pomocy;

6) często nawiązywały bardzo pozytywne relacje z osobami z systemu pomocy, poznały możliwości jakie oferuje system pomocy na danym terenie;
7) wzrosło poczucie odpowiedzialności za opiekę i wychowanie dzieci oraz rozwój własny. W trzech przypadkach po przeprowadzonej KGR matki dzieci wyraziły chęć udziału w grupach wsparcia, aby lepiej funkcjonować w środowisku rodzinnym i społecznym.

Podjęto budowę kolejnych dwóch małych domów w Gniewkowie i w Jaksicach. Po oddaniu ich do użytku dzieciom, placówki te będą funkcjonowały w oparciu o nowoczesną bazę lokalową.

Dostosowano proces opieki i wychowania do wymogów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wdrożono system pracy z dzieckiem i rodziną w oparciu o plany pomocy dziecku, modyfikowane i oceniane dwa razy w roku na posiedzeniach Zespołów ds. Okresowej Oceny Sytuacji, a w przypadku dzieci do 3 r.ż. ww. zespoły odbywają się raz na kwartał.

W posiedzeniach zespołów biorą udział:

- wychowawcy i opiekunowie dzieci zamieszkałych w naszych placówkach;
- specjaliści OWDiR (pedagog, psycholog, pracownik socjalny, logopeda);
- pracownicy PCPR-u;
- przedstawiciele Ośrodka Adopcyjnego;
- kuratorzy;
- pracownicy ośrodków pomocy społecznej, w tym asystenci rodzin.

Wnioski i zadania ustalone podczas zespołu przedstawiane są wychowankom. Dzieci mają prawo wyrażenia opinii na temat przedstawionych im planów i zadań ustalonych przez członków zespołu. W zależności od sytuacji dziecka zapraszani są również rodzice wychowanka, których informuje się o planowanych działaniach.

W małych domach włączono do procesu wychowania i opieki program edukacji do usamodzielnienia, zakładający naukę umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego oraz kształtowania umiejętności niezbędnych do podjęcia samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.

Dostosowano strukturę zatrudnienia do potrzeb dzieci przebywających w każdej z placówek. W toku reorganizacji placówki i struktury zatrudnienia jedynie jedna osoba straciła pracę.

Pracownicy OWDiR podnoszą swoje kompetencje poprzez szkolenia i uzupełnianie kwalifikacji zawodowych.

Pełnoletni wychowankowie przebywający w placówkach realizują zadania wynikające z indywidualnie opracowanego kontraktu. Oczekuje się od nich, iż swoją postawą będą dawać dobry przykład innym wychowankom.

Realizowane programy własne wychowawców w zakresie zagospodarowania czasu wolnego wychowanków oraz prowadzone formy terapii i wypoczynku dostępne dla wszystkich dzieci przebywających w ośrodku są doskonałą bazą do realizacji zainteresowań własnych wychowanków i aktywnego wypoczynku.

3. Rozwijanie zawodowych rodzin zastępczych i niespokrewnionych rodzin zastępczych

W 2012 r. do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej zgłosiło się dwóch kandydatów, którzy już sprawowali opiekę nad 2-letnim chłopcem. Spełnili oni wymagania określone w art. 42 ust. 1-3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który mówi, że pełnienie funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które:

- dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej;
- nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona, ani zawieszona;
- wypełniają obowiązek alimentacyjny - w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego;
- nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych;
- są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniami o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionymi przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej;
- przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- zapewniają odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym:
  a) rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego,
  b) właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań,
  c) wypoczynku i organizacji czasu wolnego;
- nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,

- w przypadku rodziny zastępczej niezawodowej co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodu.

Kandydaci na rodzinę zastępczą niezawodową przeszli 40 godzinne szkolenie w terminie od 27 stycznia – 27 lutego 2012 r. według programu „Rodzina", zatwierdzonego Decyzją Ministra Polityki Społecznej z dnia 21 października 2004 roku, nr DPS-VI-4122-40-WB/04

Szkolenie według Programu „Rodzina":

1) dostarczyło uczestnikom informacji o pieczy zastępczej i umożliwiło im zrozumienie ich własnych możliwości i potrzeb w odniesieniu do pracy w charakterze rodzica zastępczego;
2) pomogło uczestnikom kontynuować opiekę nad dzieckiem z większą świadomością występowania pewnych trudności i ich wpływu na cały system rodzinny, tj. domowników i dalszej rodziny;
3) uświadomiło konieczność podejmowania współpracy z rodziną naturalną dziecka oraz instytucjami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny;
4) stworzyło możliwość lepszego poznania kandydatów, ich mocnych i słabych stron oraz kwalifikacji opiekuńczo-wychowawczych.

Kandydaci otrzymali zaświadczenia o ukończeniu szkolenia.

W ostatnim kwartale 2012 r. rozpoczęto procedurę kwalifikacyjną siedmiu kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, którzy mogli uczestniczyć w szkoleniu odbywającym się w 2013 r.

4. Reintegracja rodziny poprzez tworzenie warunków do powrotu dziecka do rodziny

Wszystkie działania pracowników placówki po umieszczeniu dzieci w ośrodku zmierzają do powrotu dziecka do rodziny naturalnej. OWDiR podejmuje następujące działania:

1) przygotowanie wnikliwej diagnozy rodzinnej, pedagogicznej i psychologicznej służącej do zbudowania indywidualnego planu pracy z dzieckiem i rodziną;
2) rozpoczęcie wstępnej fazy pracy z rodziną w kryzysie (leczenie, terapia itp.), budowanie umów i kontraktów z rodzicami;
3) wspólna praca nad realizacją zadań wynikających z umów i kontraktów, ewentualna ich korekta;

4) w przypadku pozytywnej oceny realizacji umów i kontraktów wnioskuje się do sądu o okresowy powrót dzieci do domu rodzinnego; podczas ich okresowego pobytu wzmożona zostaje praca w środowisku pracowników socjalnych, wychowawców-opiekunów, psychologa i pedagoga;
5) wnioskowanie o powrót dzieci do rodziny naturalnej na stałe następuje w przypadku pozytywnego podsumowania okresowego pobytu dzieci w domu;
6) praca metodą KGR dla rodzin, które mają potencjalne wsparcie wśród członków dalszej rodziny, w celu powrotu dzieci do rodziny naturalnej lub zastępczej – spokrewnionej;
7) realizacja wniosków z Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka w placówce dwa razy w roku i tzw. zespołów roboczych.

Na terenie OWDiR zajęcia psychokorekcyjne odbywają się w formie spotkań z rodzicami i dziećmi. Głównym celem jest edukacja i ukształtowanie prawidłowych oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych, pozwalających wprowadzić szereg zmian wychowawczych w perspektywie powrotu dzieci do domu rodzinnego. W związku z powyższym, rodziny u których ustępują okoliczności, które były powodem umieszczenia dzieci w placówce są w zdecydowanej większości adresatami pedagogizacji. Zajęcia prowadzone są przez pedagoga i psychologa placówki, na skutek ustaleń Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka.

Tematyką spotkań było m.in.:

1) wprowadzenie nowych, prawidłowych oddziaływań wychowawczych wobec dzieci, ustalenie nowego systemu kar i nagród, mających na celu ich motywację do dokonywania zmian nieprawidłowych zachowań;
2) omówienie trudności wychowawczych i sposobów ich przezwyciężania,
3) uświadomienie potrzeb i oczekiwań dzieci wobec rodziców,
4) omówienie zasad i celów spotkań z dziećmi po długotrwałej nieobecności rodziców.

Grupa wsparcia dla kobiet – ofiar przemocy w rodzinie.

Założenia podstawowe.

Była to grupa wsparcia, samopomocy, rozwoju świadomości w poszukiwaniu własnej tożsamości. Uczestniczki dążyły do poszukiwania, rozpoznawania siebie, swojej tożsamości oraz swojej wolności i wierności samej sobie poprzez doświadczenia innych kobiet. Można było jednak rozmawiać o doznanym poniżeniu, zniewadze czy pielęgnowaniu kompleksu ofiary. Spotkania odbywały się 1 raz w tygodniu. Każda z osób mówiła o swoich osobistych

doświadczeniach, obserwacjach, uczuciach i opiniach dotyczących zjawisk przemocy i słuchała tego, co inni mają do powiedzenia.

Celem takiej grupy było też budowanie osobistych związków i przyjaźni między kobietami, a także przezwyciężanie seksistowskich stereotypów i barier.

Grupa ustaliła swoje własne zasady, a następnie ich przestrzegała. Ustalone zasady miały wyrażać szacunek do innych ludzi oraz wspomagać odpowiedzialne i solidarne postawy osób uczestniczących w grupie.

W ramach grupy odbywały się trzygodzinne zajęcia - 45 spotkań (135 godzin) oraz konsultacje indywidualne (83 razy – skorzystały 23 osoby). Do grupy uczęszczało 27 kobiet, a cały proces ukończyło 26 kobiet.

5. Przygotowanie wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych do samodzielnego życia.

OWDiR zaspakajając potrzeby dziecka kieruje się m.in. potrzebą działań przygotowujących wychowanków do samodzielnego życia. Wychowanek z chwilą ukończenia 18 roku życia podejmuje decyzję o opuszczeniu placówki bądź pozostaniu w niej do ukończenia szkoły. Dla każdego wychowanka sporządza się Indywidualny Plan Pracy (IPP), który jest modyfikowany w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka, nie rzadziej, niż co pół roku. Modyfikacji tej dokonuje funkcjonujący w placówce stały zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Zespół ten również analizuje i ocenia okresowo sytuację dziecka i jego rodziny, stosowane metody pracy z dzieckiem i rodziną oraz zasadność dalszego pobytu dziecka w placówce. Zatem wraz z wiekiem dziecka i jego sytuacją prawną, zdrowotną, edukacyjną, wychowawczą, w IPP pojawiają się zadania dotyczące bezpośrednio wiedzy, umiejętności, spraw związanych z przygotowaniem wychowanka do opuszczeniu placówki.

Po opuszczeniu placówek i rodzin zastępczych wychowankowie realizują Indywidualne Programy Usamodzielnienia (IPU) sporządzone wspólnie z opiekunami usamodzielnienia. Założenia w nich zawarte są modyfikowane w trakcie całego procesu usamodzielnienia, w momencie zmieniającej się sytuacji życiowej wychowanka. IPU jest podstawą do udzielenia pomocy z tytułu usamodzielnienia. W 2010 r. 3 wychowanków placówki opiekuńczo-wychowawczej i 18 wychowanków rodzin zastępczych zakończyło proces usamodzielnienia, ponieważ ukończyli 25 rok życia.

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, których problemy zagrażały bądź przyczyniły się do umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych oraz osoby stanowiące ich otoczenie objęte zostały w ramach projektu metodą **Konferencji Grupy Rodzinnej**. Działaniem tym objęte zostało całe środowisko dziecka, a w rozwiązanie problemu zaangażowani zostali nie tylko rodzice dziecka, ale wszystkie osoby, które były z nim związane. Konferencja Grupy Rodzinnej jest metodą pracy z rodziną ale przede wszystkim "nowym spojrzeniem" na rodzinę w systemie pomocowym.

Cel strategiczny 2: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 2 był realizowany poprzez następujące kierunki działania:

1. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz akceptacji tych osób przez środowisko lokalne,
2. Zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej i rehabilitacji osobom niepełnosprawnym,
3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi,
4. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym równych szans w dostępie do edukacji na wszystkich poziomach,
5. Zwiększenie możliwości samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz promowanie innowacyjnych rozwiązań,
6. Wzmocnienie polityki równości szans na rynku pracy osób niepełnosprawnych,
7. Zabezpieczenie informacji o prawach osób niepełnosprawnych,
8. Działania mające na celu zdiagnozowanie liczby osób niepełnosprawnych na terenie powiatu.

„Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Powiatu Inowrocławskiego na lata 2008-2013" został przyjęty uchwałą Rady Powiatu Inowrocławskiego 18 grudnia 2008 r. Programu ma przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu, poprzez wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych oraz umożliwienie im pełnego uczestnictwa na płaszczyźnie społecznej i zawodowej. Realizowany jest poprzez następujące cele główne.

Cele główne

1. Zintegrowanie działań samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych

Na podstawie art. 35a ust.1 pkt 8 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych warsztat terapii zajęciowej realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia, na miarę jej indywidualnych możliwości. Na terenie powiatu inowrocławskiego działają warsztaty terapii zajęciowej w Inowrocławiu i w Kruszwicy. W obu warsztatach uczestniczy po 30 osób.

Realizacja zadań w warsztatach, o których mowa odbywa się poprzez:

1) ogólne usprawnianie;
2) rozwijanie umiejętności, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej;
3) przygotowanie do życia w środowisku społecznym, w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej i fizycznej;
4) rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy;
5) rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkolenia zawodowego.

W roku 2012 na funkcjonowanie WTZ przekazano kwotę w wysokości:

1) WTZ w Inowrocławiu - 443 880,00 zł środki z PFRON oraz 49 320 zł środki własne;
2) WTZ w Kruszwicy - 443 880,00 zł środki z PFRON oraz 59 640 zł środki własne.

PCPR współpracowało z lokalnymi gminami i organizacjami pozarządowymi poprzez propagowanie, pomoc i realizację programów i projektów obejmujących wsparciem osoby niepełnosprawne m.in. poprzez dofinansowanie uczestnictwa w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Toruniu mieszkańca naszego powiatu w kwocie 1155,41 zł.

2. Profilaktyka, edukacja i opieka zdrowotna na rzecz osób niepełnosprawnych

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Inowrocławiu została powołana 14 maja 2012 roku zarządzeniem Starosty Inowrocławskiego na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.). Powiatowa Rada składa się z 5 osób powoływanych spośród przedstawicieli działających na terenie danego powiatu organizacji pozarządowych, fundacji oraz jednostek samorządu terytorialnego. W skład naszej rady wchodzi 2 przedstawicieli Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy „FLANDRIA", przedstawicielka Inowrocławskiego Stowarzyszenia „AMAZONKI", pracownik Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu i pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu. Zgodnie z ustawą, posiedzenia rady powinny odbywać się co najmniej raz na kwartał. W 2012 r. odbyło się 5 posiedzeń mających na celu opiniowanie uchwał i programów realizowanych przez PCPR w Inowrocławiu oraz omawianie problemów dotyczących integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Przedstawiciele rady zachęcali niepełnosprawnych do aktywności i uczestniczenia w projektach i zadaniach realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Inowrocławiu realizuje dla powiatu inowrocławskiego zadania z zakresu orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wynikające z obowiązujących przepisów prawa w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. Nr 17, poz. 162, z późn. zm.).

Określając zadania Zespołu można powiedzieć, że należy do nich prowadzenie wszelkich spraw związanych z wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz legitymacji osoby niepełnosprawnej.

W 2012 r. do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Inowrocławiu wpłynęło:

1) 3 981 wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności;
2) 774 wnioski o ustalenie niepełnosprawności;

3) 985 wniosków o wydanie legitymacji osoby niepełnosprawnej.

Zespół wydał **3894 orzeczenia** w tym:

1) dla osób powyżej 16 roku życia:

a) 2508 orzeczeń z określeniem stopnia niepełnosprawności;

b) 563 orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych;

c) 112 orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności;

2) dla osób przed 16 rokiem życia:

a) 625 orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych;

b) 83 orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych;

c) 3 orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności.

Legitymację osoby niepełnosprawnej wydano **720 osobom**, w tym:

a) 191 legitymacji wydanych osobom przed 16 rokiem życia na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności,

b) 529 legitymacji wydanych osobom po 16 roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

W omawianym roku sprawozdawczym odbyło się 356 posiedzeń składów orzekających, podczas których rozpatrzone zostały wyżej wymienione wnioski.

PCPR przygotował specjalny informator, dostępny na naszej stronie internetowej. Wersje papierowe informatora zostały przekazane zainteresowanym stowarzyszeniom i ich przedstawicielom.

PCPR od roku 2008 współpracuje ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji, które jest wydawcą Magazynu „Integracja''. Kwartalnik ten kierowany jest do osób niepełnosprawnych, ich rodzin i przyjaciół. Współpraca PCPR ze stowarzyszeniem polega głównie na dystrybucji magazynu do jednostek, z którymi współpracujemy. Celem dystrybucji Magazynu „Integracja'' jest pomoc oraz wspieranie działań na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych w uzyskiwaniu informacji o uprawnieniach oraz ulgach, programach pomocy, sprzęcie rehabilitacyjnym, itp. Ponadto na łamach pisma publikowane są zagadnienia dotyczące spraw społecznych, porady udzielane przez fachowców z dziedziny zdrowia, prawa, psychologii i kultury. W magazynie prezentowane są inicjatywy i organizacje działające na rzecz niepełnosprawnych.

Strona internetowa (www.pcpr.inowroclaw.info) dostosowana została do potrzeb osób niepełnosprawnych. Poszerzono informację m.in. o organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Strona posiada zainstalowaną mówiącą przeglądarkę

internetową Intelligent Web Reader oraz program b-Link do sterowania komputerem za pomocą mrugnięć.

3. Wyrównywanie szans w zakresie edukacji dzieci niepełnosprawnych

Do kształcenia specjalnego (w szkole ogólnodostępnej, szkole integracyjnej lub oddziale integracyjnym, szkole specjalnej lub oddziale specjalnym, albo w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym) oraz do nauczania indywidualnego kwalifikują poradnie psychologiczno-pedagogiczne, bądź inne poradnie specjalistyczne, w których działają powołane przez dyrektora poradni zespoły orzekające.

Zadaniem zespołów jest orzekanie oraz kwalifikowanie dzieci i młodzieży do odpowiednich form kształcenia specjalnego, w tym w placówkach integracyjnych, na podstawie wyników badań psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych i lekarskich (przeprowadzonych przez specjalistów poradni bądź spoza poradni). Postępowanie orzekające i kwalifikujące stanowi podstawę wydania przez poradnię orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego zawierającego określenie rodzaju niepełnosprawności, odpowiednich form kształcenia oraz warunków niezbędnych do realizacji potrzeb edukacyjnych dziecka; indywidualny program pracy z dzieckiem ze wskazaniem metod stymulacji, terapii oraz usprawniania lub ze wskazaniem form pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

Postępowanie kwalifikacyjne do kształcenia specjalnego lub nauczania indywidualnego wszczyna się na wniosek rodziców (prawnych opiekunów) dziecka. Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydaje się na okres roku szkolnego lub etapu edukacyjnego. Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania wydaje się na czas określony, wskazany w zaświadczeniu o stanie zdrowia ucznia.

Ostateczna decyzja o wyborze odpowiedniej formy kształcenia, placówki należy do rodziców lub opiekunów dziecka.

W roku sprawozdawczym zespół orzekający działający w poradni wydał łącznie 364 orzeczenia o kształceniu specjalnym, w tym dla uczniów:

1) niedosłyszących i słabo słyszących – 30;
2) niewidomych i słabo widzących – 30;
3) z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją – 36;
4) z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim – 143;
5) z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym – 38;
6) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – 15;

7) z niepełnosprawnościami sprzężonymi – 30;

8) zagrożonych niedostosowaniem społecznym – 6;

9) niedostosowanych społecznie – 36.

Ponadto zespół wydał 308 orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego dla uczniów, których stan zdrowia uniemożliwiał lub utrudniał uczęszczanie do szkoły, 19 orzeczeń o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego oraz 87 opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka.

4. Rehabilitacja zawodowa i edukacja osób niepełnosprawnych

Rehabilitacja zawodowa jest nieodłącznym elementem rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Prowadzi ona do zwiększenia poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa oraz przydatności społecznej osób niepełnosprawnych. Jej głównym celem jest ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia poprzez poradnictwo, przygotowanie do pracy i opiekę nad osobami niepełnosprawnymi w zakładach pracy.

W roku 2012 w ramach zadań ustawowych udzielono osobom niepełnosprawnym wsparcia w niżej wymienionych formach:

1) dofinansowano zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla 13 osób niepełnosprawnych w wysokości **462 204 zł;** pracodawcy ubiegający się o dofinansowanie otrzymali środki na utworzone następujących stanowisk: pracownik gospodarczy, operator urządzeń audiowizualnych, introligator-szlifierz, specjalista ds. marketingu w handlu, operator frezarki, pracownik urządzeń laserowych, pilarz,

2) dofinansowano rozpoczęcie działalności gospodarczej **5** osobom niepełnosprawnym w wysokości **223 000 zł;** w tym: jedna osoba na działalność handlowo-usługową i cztery na działalność usługową.

PCPR mając na celu reintegrację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych stworzył warunki i udzielił wszelkiej pomocy poprzez realizację projektu systemowego „Podróż w usamodzielnienie" współfinansowanego ze środków EFS.

Działania podjęte w ramach projektu, skierowane zostały do 95 osób niepełnosprawnych od 15 do 64 roku życia, bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo. Wszystkie osoby niepełnosprawne zostały objęte 4 formami aktywnej integracji:

Wsparcie w zakresie podniesienia umiejętności społeczno-zawodowych, w ramach którego przeprowadzono kursy: komputerowy, monter urządzeń sanitarnych, księgowość,

serwisant komputerowy, pracownik magazynu, abc małej przedsiębiorczości oraz warsztaty plastyczno-artystyczne. Dla wszystkich osób korzystających z pomocy, w tym osób niepełnosprawnych zagrożonych wykluczeniem społecznym zapewniono równy dostęp do zatrudnienia, pobudzenia większej aktywności społeczno- zawodowej oraz podwyższenia statusu społecznego i zawodowego.

Doradztwo zawodowe, które miało na celu udzielenie osobom niepełnosprawnym porad zawodowych polegających m.in. na przekazaniu profesjonalnych opinii i sugestii dotyczących optymalnej decyzji zawodowej. Zajęcia prowadzone były w formie grupowej, a ich zaletą było zmniejszenie poczucia odosobnienia w swoich problemach. Kluczowym elementem doradztwa grupowego był efekt synergii, którego istotą było ujawnienie się dodatkowego potencjału osoby niepełnosprawnej, które nie powstałoby na drodze doradztwa indywidualnego.

Trening umiejętności i kompetencji społecznych, podczas którego omawiane były tematy dotyczące poszerzenia umiejętności interpersonalnych i radzenie sobie ze stresem. Zajęcia miały charakter warsztatów wyjazdowych, mających na celu integrację osób niepełnoprawnych.

Ponadto wszystkie osoby niepełnosprawne, będące beneficjentami projektu „Podróż w usamodzielnienie" skorzystały z usług doradcy do spraw osób niepełnosprawnych, w zakresie informacji o przysługujących im przywilejach i uprawnieniach.

Długoterminowość działań realizowanych przez PCPR uzależniona była od indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych, stanowiących grupę docelową projektu. Wszystkie działania i jednoczesne realizowanie kilku form wsparcia miało charakter kompleksowy i innowacyjny, co umożliwiło nabycie osobom niepełnosprawnym dodatkowych umiejętności, pozwalających na łatwiejsze poruszanie się po rynku pracy.

5. Tworzenie środowiska lokalnego przyjaznego dla osób niepełnosprawnych oraz wspieranie rodzin z dzieckiem lub dorosłą osobą niepełnosprawną

W ramach tworzenia środowiska lokalnego przyjaznego dla osób niepełnosprawnych Zarząd Dróg Powiatowych w Inowrocławiu wykonał inwestycje i remonty uwzględniające likwidację barier architektonicznych:

1) przebudowa drogi powiatowej nr 3414 C w Inowrocławiu w ciągu ulicy Rąbińskiej (na odcinku od ul. Macieja Wierzbińskiego do ul. Zielonej),
2) przebudowa drogi powiatowej nr 2368 C Barcin-Złotowo-Złotniki Kujawskie,

3) przebudowa drogi powiatowej nr 2359 C w zakresie chodnika w miejscowości Będzitowo, gmina Złotniki Kujawskie.

Na podstawie art. 35a ust.1 pkt 7 lit. a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych można dofinansować uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych mogą korzystać wszystkie osoby niepełnosprawne, które posiadają ważne orzeczenie:

1) o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności lub,
2) o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów lub,
3) o niepełnosprawności, wydane przed ukończeniem 16 roku życia.

Dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego jest zróżnicowane i zależy od stopnia inwalidztwa i wieku. W rozpatrywaniu wniosków o dofinansowanie bierze udział pracownik socjalny, oceniając sytuację społeczną osoby niepełnosprawnej i jej potrzeby w zakresie rozwijania umiejętności społecznych. PCPR rozpatrując wnioski o przyznanie dofinansowania zwraca uwagę na kwestię właściwego wyboru miejscowości i ośrodka rehabilitacyjnego uwzględniając rodzaj niepełnosprawności, zalecenia lekarza, jak i ofertę rehabilitacyjną danego ośrodka, w którym ma się odbyć turnus.

Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym w roku 2012 otrzymało **436** osób, w tym:

- **248** dorosłych i ich **72** opiekunów,
- **61** dzieci i ich **55** opiekunów.

Łącznie w roku 2012 na dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych przeznaczono środki z PFRON-u w wysokości **378 950 zł,** w tym dla:

- dorosłych osób niepełnosprawnych przekazano kwotę **282 784 zł,** co stanowi **74,62%** środków,
- dzieci i młodzieży niepełnosprawnej przekazano kwotę **96 166 zł**, co stanowi **25,38%** środków.

Z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych skorzystało **172** kobiety, co stanowi **39,44%** ogółu osób.

Z obszarów wiejskich dofinansowanie do turnusów otrzymało **51** osób, co stanowi **11,69%** ogółu osób.

Na podstawie art. 35a ust.1 pkt 7 lit. d ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych można dofinansować likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się. Wysokość dofinansowania wynosi do 80% kosztów przedsięwzięcia.

Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie.

Dofinansowanie do likwidacji barier technicznych i w komunikowaniu się ze środków PFRON-u przysługuje co trzy lata. W 2012 roku złożono **363** wnioski na kwotę **1 767 225 zł.** Zrealizowano **183** umowy na kwotę **705 000 zł,** w tym na:

1) likwidację barier architektonicznych, które w głównej mierze dotyczyły przystosowania łazienki dla potrzeb osób niepełnosprawnych, złożono 180 wniosków na kwotę 1 195 506 zł, - zawarto **91 umów,** na które wypłacono dofinansowanie na kwotę **457 484 zł,**
2) likwidację barier w komunikowaniu się, które w głównej mierze dotyczyły dofinansowania do zakupu sprzętu odtwarzającego nagrania lektorskie dla osób niedowidzących oraz komputery dla osób mających trudności w komunikowaniu się, złożono 130 wniosków, na kwotę 303 173 zł, - zawarto **64 umowy** w ramach, których wypłacono dofinansowanie na kwotę **100 923 zł,**
3) likwidację barier technicznych, które w głównej mierze dotyczyły m.in. dofinansowania do zakupu podnośników, schodołazów, łóżek rehabilitacyjnych, pralek automatycznych oraz zakupu i montażu centralnego ogrzewania, złożono 53 wnioski na kwotę 268 545 zł, - zawarto **30 umów**, na które wypłacono dofinansowanie na kwotę **146 593 zł.**

Stosownie do potrzeb, osoby niepełnosprawne mogą otrzymać dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych oraz sprzętu rehabilitacyjnego. Najczęściej dofinansowanymi przedmiotami były: aparaty słuchowe, protezy kończyn górnych i dolnych, protezy piersi, obuwie ortopedyczne, gorsety korekcyjne, materace i poduszki przeciwodleżynowe, wózki inwalidzkie, pionizatory, pieluchomajtki, cewniki, worki do zbiórki moczu.

Z dofinansowania skorzystało **571** osób na kwotę: **762 137 zł.**

Najczęściej dofinansowywano:

1) aparaty słuchowe 288 osób – 385 122 zł;
2) pieluchomajtki 58 osób – 23 489 zł;
3) gorsety korekcyjne 15 osób – 17 416 zł;
4) protezy uda, podudzia, pończochy kikutowe 54 osób 117 668 zł;
5) protezy powietrzne 24 osób – 60 520 zł;
6) wózki inwalidzkie 36 osób – 62 500 zł;
7) pionizatory 13 osób – 42 800 zł.

W roku 2012 dofinansowano zakup następującego sprzętu rehabilitacyjnego: rowery rehabilitacyjne stacjonarne.

Zostało zawartych **18** umów i wypłacono dofinansowanie w wysokości **8791 zł.**

6. Stwarzanie warunków do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji oraz turystyce

W ramach stwarzania warunków do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji oraz turystyce odbyły się następujące spotkania.

W Domu Pomocy Społecznej w Ludzisku 11 lutego obchodzony był Światowy Dzień Chorych. Uroczystość ta poświęcona jest w sposób szczególny tym, którzy fizycznie i duchowo nie mogą w pełni korzystać z uroków życia oraz oczekują naszej pomocy i wsparcia.

W Sali Koncertowej im. I. Dubiskiej w październiku odbyły się obchody „Powiatowych Dni Seniora" pod honorowym patronatem Starosty Inowrocławskiego Tadeusza Majewskiego, zorganizowane przez Dom Pomocy Społecznej w Inowrocławiu. Współorganizatorami uroczystości był Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy z filią w Inowrocławiu.

Domy Pomocy Społecznej w Kawęczynie i Warzynie zorganizowały w październiku cykl wykładów z okazji Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego, połączony z wystawą prac i występami mieszkańców.

Na krytej pływalni „Wodny Park" w Inowrocławiu 28 maja odbył się V KUJAWSKO–POMORSKI MITYNG PŁYWACKI Warsztatów Terapii Zajęciowej. Organizatorami zawodów były: WTZ RAZEM w Inowrocławiu oraz Stowarzyszenie Pomocy Upośledzonym Umysłowo w Inowrocławiu, a współorganizatorem Powiat Inowrocławski.

Z inicjatywy dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu odbył się w październiku Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych, którego celem było promowanie twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych oraz integracja społeczna ze środowiskiem lokalnym. W Sali Koncertowej im. I. Dubiskiej około 200 osób, m.in. członków stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych, uczestników warsztatów terapii zajęciowej oraz mieszkańców domów pomocy społecznej powiatu inowrocławskiego wspaniale bawiło się przez przeszło trzy godziny.

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. b ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w wysokości do 60% mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed złożeniem wniosku oraz udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia, w wysokości nieobjętej dofinansowaniem z PFRON-u.

W okresie sprawozdawczym do PCPR-u wpłynęło 20 wniosków. Stowarzyszenia i organizacje ubiegały się o dofinansowanie ze środków PFRON-u z przeznaczeniem na niżej wymienione cele:

1) dofinansowanie zadań z zakresu sportu osób niepełnosprawnych wpłynęły 2 wnioski, 2 zadania zostały dofinansowane na kwotę 7840 zł,
2) dofinansowanie zadań z zakresu rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wpłynęło 7 wniosków, 7 zadań zostało dofinansowanych na kwotę 21 850 zł,
3) dofinansowanie zadań z zakresu kultury osób niepełnosprawnych wpłynęło 11 wniosków, 9 zadań zostało dofinansowanych na kwotę 11 311 zł.

W 2012 r. zawarto 18 umów na łączną kwotę 41 001 zł.

Cel strategiczny 3: Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia.

3.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych z naciskiem na osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tzw. „grupy ryzyka".

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Inowrocławiu w końcu grudnia 2012 r. wyniosła 15 269 osób, w tym 14 101 osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy). Szczegółowe informacje na temat tych osób zostały przedstawione w tabeli nr 1.

Tabela nr 1. Osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (stan na 31 grudnia 2012 r.)

Osoby w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy		14 101
w tym	do 25 roku życia	3 011
	długotrwale bezrobotni	8 788
	kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	1 584
	powyżej 50 roku życia	3 103
	bez kwalifikacji zawodowych	5 212
	bez doświadczenia zawodowego	3 044
	bez wykształcenia średniego	9 115
	samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	1 512
	które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	250
	niepełnosprawni	558

Źródło: MPiPS – 01 Sprawozdanie o rynku pracy za grudzień 2012 roku

Z przedstawionych powyżej danych wynika, iż najczęstszymi przyczynami przynależności do grupy osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w roku 2012 w powiecie inowrocławskim, a co za tym idzie problemami ze znalezieniem zatrudnienia były: brak wykształcenia średniego, brak kwalifikacji zawodowych, brak doświadczenia zawodowego oraz wiek (do 25 lat lub powyżej 50 roku życia). Wszystkie te czynniki niewątpliwie wpływają na wydłużenie okresu pozostawania w rejestrze osób bezrobotnych.

a) doradztwo zawodowe

W 2012 roku z poradnictwa zawodowego w ramach rozmowy wstępnej skorzystały 2532 osoby, w tym 1415 kobiet. Odnotowano 13 647 wizyt w ramach porady indywidualnej.

W ubiegłym roku w PUP w Inowrocławiu zorganizowano 18 grup warsztatów w ramach poradnictwa grupowego dla 213 osób, w tym 141 kobiet. Liczba wizyt osób, którym udzielono informacji zawodowej wyniosła 224, w tym 131 kobiet.

W tabeli nr 2 przedstawione zostały informacje na temat indywidualnych planów działania przygotowanych dla bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Inowrocławiu w 2012 r.

Indywidualny plan działania obejmuje podstawowe usługi rynku pracy wspierane instrumentami rynku pracy, realizowanymi w celu doprowadzenia bezrobotnego lub poszukującego pracy do podjęcia zatrudnienia. Powiatowy urząd pracy, udzielając pomocy określonej w ustawie, może przygotować IPD dla bezrobotnego lub poszukującego pracy, w celu doprowadzenia do podjęcia przez niego odpowiedniej pracy.

Indywidualny plan działania zawiera w szczególności:

- działania możliwe do zastosowania przez urząd w ramach pomocy określonej w ustawie;
- działania planowane do samodzielnej realizacji przez bezrobotnego lub poszukującego pracy w celu poszukiwania pracy;
- planowane terminy realizacji poszczególnych działań;
- formy, planowaną liczbę i terminy kontaktów z pośrednikiem pracy, doradcą zawodowym lub innym pracownikiem urzędu pracy;
- termin i warunki zakończenia realizacji indywidualnego planu działania.

Tabela nr 2. Liczba Indywidualnych Planów Działania przygotowanych w roku 2012 dla bezrobotnych

Wyszczególnienie	Razem	Kobiety
	w 2012 roku	
Bezrobotni, dla których przygotowano IPD	2947	1679
Bezrobotni, którzy przerwali realizację IPD	205	102
Bezrobotni, którzy zakończyli realizację IPD	2838	1833

Źródło: Dane własne PUP w Inowrocławiu

Opracowywanie i realizacja programów aktywizacyjnych odbywała się między innymi poprzez ustawowe działania w ramach klubu pracy i warsztatów aktywnego poszukiwania pracy. Działalność klubu pracy nastawiona jest na pomoc bezrobotnym i poszukującym pracy w planowaniu i aktywnym poszukiwaniu pracy.

Klub pracy działający w Powiatowym Urzędzie Pracy w Inowrocławiu oferuje szkolenia i warsztaty aktywizacji zawodowej przede wszystkim dla osób, które nie posiadają

doświadczenia w poszukiwaniu zatrudnienia, utraciły motywację do podejmowania wysiłków w wyniku wielokrotnych niepowodzeń w procesie poszukiwania pracy oraz chcą powrócić na rynek pracy po długim okresie braku aktywności zawodowej.

W 2012 roku przeprowadzono 7 edycji spotkań w ramach szkoleń z zakresu aktywnego poszukiwania pracy, w których uczestniczyły 72 osoby. Szkolenia przeprowadzono według programu „Szukam pracy" obejmującego 80 godzin. Wszystkie edycje szkoleń przeprowadzono w Powiatowym Urzędzie Pracy w Inowrocławiu.

Po zakończonych szkoleniach z zakresu aktywnego poszukiwania pracy liderzy odnotowali następujące pozytywne rezultaty swoich działań: zwiększona motywacja bezrobotnych do poszukiwania pracy, pewność siebie w kontaktach interpersonalnych i wiara we własne możliwości.

W roku 2012 zostały przeprowadzone 33 edycje warsztatów z zakresu aktywnego poszukiwania pracy, w których wzięło udział 300 osób bezrobotnych. Zajęcia prowadzone były w Powiatowym Urzędzie Pracy w Inowrocławiu oraz w gminach Kruszwica, Pakość, Janikowo, Gniewkowo, Dąbrowa Biskupia i Złotniki Kujawskie.

Warsztaty przeznaczone były dla osób, które nie mają doświadczenia w poszukiwaniu pracy albo są zniechęcone dotychczasowym brakiem pozytywnych efektów swoich działań. W trakcie trzydniowych spotkań za cel liderzy postawili sobie uświadomienie osobom bezrobotnym istnienie ograniczeń, zapoznanie się z nimi oraz ich przezwyciężenie. Zajęcia aktywizacyjne wydobywały potencjał jaki drzemał w każdym z uczestników. Każda z grup biorąca udział w zajęciach była bardzo aktywna. Poprzez wspólną pracę bezrobotni poszerzali swoją wiedzę i nabywali nowe umiejętności.

b) pośrednictwo pracy

Ogółem w ubiegłym roku pracodawcy zgłosili w Powiatowym Urzędzie Pracy w Inowrocławiu 3068 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

Dane zawarte w tabeli nr 3 przedstawiają kumulatywne zestawienie zaktywizowanych w roku 2012 osób bezrobotnych w ramach środków finansowych z FP i EFS. Z przedstawionych danych wynika, że w PUP w Inowrocławiu udało się zaktywizować 3179 osób.

Tabela nr 3. Kumulatywne zestawienie zaktywizowanych w roku 2012 osób w ramach FP i EFS

Lp.	Nazwa działania	Liczba zaktywizowanych osób		
		FP	EFS	razem
1	Staże	377	404	781
2	Szkolenia	396	479	875
3	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	27	159	186
4	Doposażenia/wyposażenia stanowisk pracy	156	0	156
5	Prace interwencyjne	383	0	383
6	Roboty publiczne	694	0	694
7	Prace społecznie użyteczne	104	0	104
	Ogółem			3 179

Źródło: Dane własne PUP w Inowrocławiu

Udzielone w 2012 roku formy wsparcia osobom bezrobotnym przez PUP w Inowrocławiu mają bezpośredni związek i są rezultatami zaangażowanych środków finansowych, które pozostawały do dyspozycji PUP w Inowrocławiu w roku 2012.

PUP w Inowrocławiu pozyskał w ubiegłym roku dodatkowe środki z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na finansowanie projektów i programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2012 roku.

W 2012 r. PUP w Inowrocławiu realizował programy aktywizacji zawodowej finansowane z rezerwy Ministra dla następujących grup bezrobotnych:

- do 30 roku życia,
- powyżej 50 roku życia,
- w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- zwolnionych z pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

W 2012 roku PUP w Inowrocławiu dysponował środkami z Funduszu Pracy oraz z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na aktywizację osób bezrobotnych w kwocie 12 102 200,00 zł.

Ponad to PUP w Inowrocławiu realizował w ubiegłym roku następujące projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego:

1) **Praca naszym celem** - projekt systemowy realizowany w ramach Poddziałania 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Działania przewidziane w ramach projektów

systemowych powiatowych urzędów pracy są działaniami wieloletnimi, których realizacja została przewidziana na cały okres programowania, tj. lata 2007–2013.

2) **Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego** - projekt systemowy realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia. Realizacja projektu została zaplanowana na lata 2012-2014.
3) **Aktywni niepełnosprawni** - projekt konkursowy realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy. Realizacja projektu została zaplanowana na lata 2012-2013.

4) **Życie zaczyna się po 50-tce** - projekt konkursowy realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy. Realizacja projektu została zaplanowana na lata 2012-2013.

W 2012 roku PUP w Inowrocławiu dysponował środkami z Europejskiego Funduszu Społecznego na aktywizację osób bezrobotnych w wysokości 6 929 711,83 zł.

3.2 Współpraca z samorządami lokalnymi i innymi instytucjami współdziałającymi na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.

Wsparcie udzielone pracodawcom przez PUP w Inowrocławiu w roku 2012 zostało przedstawione w tabeli nr 4. Z przedstawionych informacji wynika, że PUP w Inowrocławiu w roku 2012 zawarł 551 umów z pracodawcami w ramach poszczególnych form wsparcia.

Tabela nr 4. Liczba zawartych umów z pracodawcami w ramach poszczególnych form wsparcia w latach 2010-2012

Lp.	Nazwa formy	Liczba zawartych umów w 2012 r.
1	Doposażenia/wyposażenia stanowisk pracy	156
2	Prace interwencyjne	213
3	Roboty publiczne	176
4	Prace społecznie użyteczne	6
	OGÓŁEM	551

Źródło: Dane własne PUP w Inowrocławiu

W 2012 roku PUP w Inowrocławiu podpisał 6 porozumień z samorządami lokalnymi, w ramach których do odbycia prac społecznie użytecznych skierowane zostały 104 osoby. Z tych środków skorzystało sześć gmin: Inowrocław, Rojewo, Pakość, Gniewkowo, Janikowo i Kruszwica.

W roku 2012 PUP w Inowrocławiu kontynuował w ramach partnerstwa z Fundacją Ekspert-Kujawy z Inowrocławia realizację dwóch projektów współfinansowanych przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Oba projekty przygotowane zostały w ramach Poddziałania 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Realizacja obu projektów trwała do połowy 2012 r.

Grupę docelową projektów, zgodnie z Szczegółowym Opisem Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, stanowią:

- osoby będące w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn niedotyczących pracowników zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy,
- osoby, których stosunek pracy wygasł lub został rozwiązany z przyczyn niedotyczących pracownika w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu,
- osoby, których stosunek pracy lub stosunek służbowy został rozwiązany z powodu likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych.

Realizując w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Rozwoju Regionalnego „Partner" z Bydgoszczy projekt *Model Mobilnego Centrum Aktywizacji Zawodowej* Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu realizował zadania ujęte w tym projekcie w czterech świetlicach wiejskich tj. w Lipiu, w Wierzbiczanach, w Kobylnikach i Kołudzie Wielkiej. Wsparciem objętych zostało 48 kobiet zamieszkujących tereny wiejskie. Uczestniczki projektu

skorzystały z indywidulanych porad psychologów, poradnictwa indywidulanego i grupowego realizowanego przez doradcę zawodowego, warsztatów aktywizujących prowadzonych przez liderów klubu pracy oraz szkoleń. Rodzaje szkoleń zostały dostosowane do potrzeb uczestniczek zgodnie z Indywidualnym Planem Działania, przygotowanym przez doradcę zawodowego Poza tym uczestniczki otrzymują wsparcie pośredników pracy oraz specjalistów ds. rozwoju zawodowego. Pracownicy PUP w Inowrocławiu, opiekunki modelu, utrzymują stały kontakt osobisty lub telefoniczny z uczestniczkami projektu, wspierając je i angażując w działania na rzecz społeczności lokalnej. W realizację projektu zaangażowani są również partnerzy lokalni tj. przedstawiciele urzędów miejskich, ośrodków pomocy społecznej, radni, sołtysi wsi oraz przedstawiciele stowarzyszeń działających na terenie danej gminy, których zadaniem jest podejmowanie działań na rzecz aktywizacji uczestniczek projektu.

3.3 Promocja i marketing usług rynku pracy

PUP w Inowrocławiu w roku 2012 konsekwentnie realizował swój plan organizacji i uczestnictwa w przedsięwzięciach w celu jak najbliższego kontaktu z osobami bezrobotnymi i pracodawcami. Wykaz przedsięwzięć, w których PUP w Inowrocławiu uczestniczył w ubiegłym roku został przedstawiony w tabeli nr 5.

Za organizację oraz udział w przedsięwzięciach odpowiedzialni są pracownicy z pośrednictwa zewnętrznego (tzw. grupa marketingowa), do obowiązków której należy także propagowanie wiedzy wśród lokalnych pracodawców z zakresu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz informowanie o możliwościach wsparcia ze strony urzędu. Pracownicy PUP w Inowrocławiu czynią to podczas osobistych wizyt w siedzibach pracodawców na terenie całego powiatu.

Tabela nr 5. Wykaz przedsięwzięć, które PUP w Inowrocławiu organizował lub w których uczestniczył w 2012 r.

Lp.	Data	Nazwa i miejsce przedsięwzięcia	Sposób zaangażowania
1.	1 kwietnia	X Jarmark Gniewkowski	udział
2.	13 kwietnia	Targi Edukacji i Pracy w Inowrocławiu	udział
3.	27 kwietnia	Targi Pracy w Inowrocławiu	organizacja
4.	19-20 maja	Inowrocławska Wystawa Gospodarcza	udział
5.	26 maja	XI Jarmark Gniewkowski	udział
6.	15 czerwca	Festyn integrujący społeczeństwo gminy Kruszwica (w tym osoby niepełnosprawne i bezrobotne), zorganizowany przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszwicy	udział
7.	7 lipca	Piknik Integracyjny w Pakości	udział
8.	1 września	XII Jarmark Gniewkowski	udział
9.	2 września	Dożynki Wojewódzkie w Kruszwicy	udział
10.	8 września	Dożynki Gminne w Kołudzie Wielkiej	udział
11.	8 września	Targi Edukacyjne w Inowrocławiu	udział
12.	21 września	Konferencja w ramach III Kujawsko-Pomorskiego Forum Ekonomii Społecznej w Toruniu	udział
13.	6 października	„Święto ziemniaka" w Kobylnikach	udział
14.	12 października	"Moja firma – Dobre praktyki" – spotkanie promujące przedsiębiorczość wśród osób bezrobotnych – Młodzieżowy Dom Kultury im. Janusza Korczaka w Inowrocławiu	organizacja
15.	15 grudnia	Jarmark Bożonarodzeniowy w Gniewkowie	udział

Źródło: Dane własne PUP w Inowrocławiu

3.4 Podnoszenie jakości obsługi osób bezrobotnych

Na stronie internetowej urzędu pracy można znaleźć aktualności dotyczące rynku pracy, informacje o charakterze ogólnym, informacje o poszczególnych usługach i instrumentach rynku pracy, raporty, opracowania i analizy, statystykę, odnośniki do najciekawszych stron poświęconych rynkowi pracy oraz wzory dokumentów, aktualne oferty pracy i wiele innych.

Z myślą o osobach, które nie posiadają dostępu do internetu PUP w Inowrocławiu udostępnił i rozmieścił w poszczególnych gminach infokioski, oferujące bezpłatny dostęp do wybranych stron internetowych poświęconych rynkowi pracy oraz monitory prezentujące najświeższe oferty pracy. Ponadto w urzędzie funkcjonuje darmowa infolinia. Pod numerem

telefonu 0 800 113 122 można uzyskać informacje o ofertach pracy oraz innych formach wsparcia osób bezrobotnych.

W roku 2012 w celu sprawnej wymiany danych PUP w Inowrocławiu kontynuował współpracę z ośrodkami pomocy społecznej w ramach Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej SEPI. System pozwala pracownikom ośrodków pomocy społecznej na sprawdzenie m.in. czy dany klient posiada status osoby bezrobotnej, bez konieczności kierowania osoby zainteresowanej do PUP w Inowrocławiu, celem uzyskania stosownego zaświadczenia i narażania go na stratę czasu i pieniędzy.

Poza tym w PUP w Inowrocławiu w celu usprawnienia obsługi klientów funkcjonuje system kolejkowy w obrębie zadań związanych z rejestracją osób bezrobotnych oraz aktywizacją w zakresie pośrednictwa pracy.

Podsumowanie.

Należy stwierdzić, iż strategia zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w powiecie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej. Opracowana Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2013 pozwala na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów strategicznych.

Wyżej opisane działania tylko po części wyrównują szanse edukacyjne, zawodowe czy zdrowotne osób niepełnosprawnych. Dlatego w dalszym ciągu należy dążyć do podejmowania działań skutecznie wyrównujących te szanse.

Z analizy powyższego materiału wynika, że działania podejmowane w ramach poszczególnych celów operacyjnych na terenie powiatu inowrocławskiego poprzez różne instytucje publiczne, pozarządowe przyczyniają się do zmniejszenia zjawisk wykluczenia społecznego i wzmocnienia rodzin, co sprzyja ograniczeniu zjawiska bezrobocia oraz wyrównaniu szans osób niepełnosprawnych, a przez to do spełnienia misji strategii.

Opracował
Rafał Walter
dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu
Inowrocław, 9 maja 2013r.

Przewodniczący
Rady Powiatu